

ChristenUnie

Jaarverslag ChristenUnie 2011

ChristenUnie

Inhoudsopgave

Hfst. 1	Het jaar 2011 in vogelvlucht	3
Hfst. 2	Organisatie	4
	2.1 Unieverklaring	4
	2.2 Landelijk Bestuur	4
	2.3 Partijbureau	4
	2.4 Unieconvent	5
	2.5 Unie- en Ledencongressen	5
	2.6 Ledenaantal	6
Hfst.3	Strategie en afstemming	7
	3.1 Politiek Beraad	7
	3.2 Bewindspersonenoverleg	7
	3.3 Driehoeksoverleg	7
	3.4 Thematische partijcommissies	7
Hfst.4	Verkiezingen	8
	4.1 Provinciale Statenverkiezingen 2 maart 2011	8
	4.2 Eerste Kamerverkiezingen 23 mei 2011	8
	4.3 De volgende verkiezingen	8
Hfst. 5	Overige activiteiten	9
	5.1 Opleidingscentrum	9
	5.2 Projectteam talent	9
	5.3 Doelgroepenbeleid	9
	5.4 Internationale Samenwerking	9
	5.5 Gebed	10
Hfst. 6	Vooruitblik naar 2012	11

1 Het jaar 2011 in vogelvlucht

Eind 2010 verscheen het evaluatierapport over de TK verkiezingen, onder de titel *Met hart en ziel*. Naar aanleiding hiervan ontstond een discussie over de koers van de partij. Het Landelijk Bestuur heeft uit het evaluatierapport conclusies getrokken en die gepresenteerd aan het Uniecongres van 14 mei, dat in Ede werd gehouden, onder de titel *Met hart en ziel verder*.

Op 2 maart werden Provinciale Statenverkiezingen gehouden. In grote lijnen lieten die hetzelfde beeld zien als de TK verkiezingen van 2010. In alle provincies, met uitzondering Friesland, werden zetels verloren.

Op 23 mei werden de Eerste Kamerverkiezingen gehouden. Er kwamen twee ChristenUnie vertegenwoordigers in de senaat. Dat is een halvering van de fractie.

Op 29 april maakte André Rouvoet bekend dat hij de actieve politiek wilde verlaten. Het partijcongres van 14 mei werd zo ook een afscheidscongres van hem en van senator Egbert Schuurman. De ChristenUnie is veel dank verschuldigd aan politiek leider Rouvoet en partij-ideoloog Schuurman. Arie Slob werd door de Tweede Kamerfractie verkozen tot fractievoorzitter.

In het najaar is geen Uniecongres geweest. In plaats daarvan is een Inspiratiedag gehouden in Amersfoort. In allerlei workshops en tijdens plenaire sessies zijn de bezoekers geïnspireerd, onder andere door de aldaar gepresenteerde slogan *Geloven.Durven.Doen*.

2 Organisatie

2.1 Unieverklaring

Het begin van de Unieverklaring luidt als volgt:

Wij, leden van de ChristenUnie, hebben ons verenigd om vanuit ons christelijk geloof invloed uit te oefenen op het bestuur van ons land en in de samenleving. Gelovig luisterend naar het Woord van God en met een open oog voor de werkelijkheid zoeken wij naar zijn wil. We laten ons daarbij aansporen door Gods opdracht om Hem lief te hebben en ook onze medemensen.

Dit is wat het Landelijk Bestuur richtinggevend en motiverend ook in 2011 voor ogen stond bij al zijn activiteiten en besluiten.

2.2 Landelijk Bestuur

Het Landelijk Bestuur is belast met het bestuur van de ChristenUnie. Het heeft in 2011 maandelijks vergaderd, met uitzondering van de zomermaanden juli en augustus.

Tevens vonden er in 2011 reguliere overleggen plaats met het bestuur van de Bestuurdersvereniging, het curatorium van het Wetenschappelijk Instituut en het bestuur van de SGP.

Op het Uniecongres van 14 mei 2011 zijn de heren Dick van Dijk en Peter van Duivenbode en mevr. Sandra Korteweg-Vermeer herbenoemd als lid van het Landelijk Bestuur.

In verband met een voorgenomen wijziging van de bestuursstructuur werd het mandaat van de heren Jacques Christiaanse en Joop Alsema verlengd met een jaar.

De voorgenomen wijziging van de bestuursstructuur behelsde een terugbrengen van het aantal bestuursleden van twaalf naar zeven en het betrekken van de voorzitters van de Provinciale Unies bij belangrijke identiteitsgevoelige onderwerpen.

Er werd afscheid genomen van de heer Shamir Ceuleers en mevr. Marja Sijpestein-de Gelder.

Vanaf 14 mei had het Landelijk Bestuur de volgende tien leden:

- Joop Alsema, politiek secretaris
- Peter Blokhuis, voorzitter
- Bert Boerman, penningmeester
- Jacques Christiaanse
- Dick van Dijk, internationaal secretaris
- Peter van Duijvenbode
- Jan Harmsen
- Sandra Korteweg, vice-voorzitter,
- Betty Poutsma-Jansen, secretaris
- Gert Schouwstra

2.3 Partijbureau

Het Partijbureau is belast met de ondersteuning en de ontwikkeling van de ChristenUnie en met de ondersteuning van het Landelijk Bestuur. Naast deze statutaire taakstelling, verzorgt het Partijbureau (een deel van) de administratie van het Wetenschappelijk Instituut, Perspectief, de ECPM, de ECPF, de Bestuurdersvereniging en de FICDD. Het partijbureau was tot 14 augustus gevestigd aan de Puntenburgerlaan 91 in Amersfoort. In augustus is het bureau verhuisd naar Johan van Oldenbarneveltlaan 46, te Amersfoort. Op 7 oktober is het partijbureau feestelijk geopend.

ChristenUnie

De heer Menno van Hulst is door het landelijk bestuur aangesteld als directeur van het partijbureau. Zijn taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn geregeld via een directiestatuut.

De heer Shahied Badoella is adjunct-directeur en houdt zich met name bezig met communicatie en HRM (human resource management).

Er zijn zes teams, onder leiding van een teamcoördinator.

Het team Algemene Zaken draagt zorg voor financiën, ledenadministratie en bestuurlijke ondersteuning.

Het team Advies geeft advies aan en zorgt voor verbinding tussen politieke vertegenwoordigers op alle niveaus. Ook besturen van kiesverenigingen en Provinciale Unies worden door dit team geadviseerd.

Het team Opleiding is verantwoordelijk voor het Opleidingcentrum.

Het team Campagne & Evenementen organiseert campagnes, inclusief de permanente campagne, ledenwerving, evenementen en doelgroepenbeleid.

Het team Communicatie verzorgt de website, HandSchrift, nieuwsbrieven en andere landelijke uitingen van de ChristenUnie.

Het team Voorlichting verzorgt de voorlichting voor partij en Tweede Kamerfractie en bevindt zich in Den Haag.

2.4 Unieconvent

Het Unieconvent bestaat uit de 12 provinciale voorzitters en heeft tot taak het Landelijk Bestuur gevraagd en ongevraagd van advies te dienen in alle aangelegenheden die de ChristenUnie betreffen. Verder heeft het Unieconvent een beslissende rol bij het vaststellen van de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer. De heer Jan de Jonge uit Bennekom is voorzitter van het Unieconvent.

In 2011 is het Unieconvent twee maal bij elkaar geweest. Op 15 januari is de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer vastgesteld. In oktober is o.a. gesproken over de voorgenomen bestuursstructuurwijziging. Er is een commissie van vier PU voorzitters gevormd die hier verder met het LB over door hebben gesproken, zodat een eenduidig voorstel gedragen door LB en Unieconvent aan het Uniecongres van mei 2012 kan worden voorgelegd.

2.5 Unie- en Ledencongressen

Op 14 mei is een Unie- en Ledencongres gehouden in Ede. Het Congres stond in het teken van het afscheid van André Rouvoet als politiek leider en van Egbert Schuurman, de nestor onder de senatoren. Ook van de senatoren R Emmelt de Boer en Flora Lagerwerf-Vergunst werd afscheid genomen.

De bestuursreactie op het evaluatierapport Met hart en ziel, onder de titel Met hart en ziel verder, werd besproken..

In 2011 is, tegen de gewoonte in, maar één congres gehouden. De reden hiervoor was dat er in het najaar geen dringende noodzaak voor een congres was en dat op deze manier geld bespaard kan worden.

Op 19 november is wel een Inspiratiedag gehouden, in het leerhotel Het Klooster in Amersfoort. Zowel in plenaire als in deel-sessies zijn inspirerende presentaties, besprekingen en workshops gehouden.

ChristenUnie

2.6 Ledenaantal

Het aantal leden van de ChristenUnie is gedaald. Het aantal nieuwe leden bedroeg 960, het aantal leden dat werd uitgeschreven 1748, een netto verlies van 778. De teller staat per 31 december 2011 op 24.701 leden.

3 Strategie en afstemming

Binnen de partij fungeren diverse overleggen waarbinnen de politieke strategie wordt besproken en waarin zaken worden afgestemd.

3.1. Politiek Beraad

Het Politiek Beraad bestaat uit vertegenwoordigers van alle geledingen binnen de ChristenUnie. Dit beraad komt eens in de zes weken bijeen en bespreekt actuele politieke onderwerpen, die voor de ChristenUnie van belang zijn. Het Politiek Beraad staat onder voorzitterschap van de politiek secretaris van het Landelijk Bestuur, dhr. Joop Alsema. Er is één keer een zogenaamd 'Politiek Beraad plus' gehouden; hier werden naast de vaste deelnemers een beperkt aantal mensen uit het land uitgenodigd om de strategie te bespreken.

3.2. Driehoeksoverleg

Elke maandagochtend is er een telefonisch overleg tussen de voorzitter van de TK fractie, de partijvoorzitter en de directeur van het partijbureau.

3.3. Thematische partijcommissies

Er is een aantal Thematische partijcommissies (TPC's, die gevraagd en ongevraagd advies kunnen geven over verschillende beleidsthema's. Er zijn nu TPC's op het terrein van Openbaar Bestuur (voorzitter Piet Adema), Zorg (voorzitter Esmé Wiegman), Duurzaamheid (voorzitter Robert de Graaff) en Onderwijs, onderzoek & ontwikkeling (voorzitter Jan Harmsen), Jeugd & gezin (voorzitter Klaas Tigelaar) en Ontwikkelingssamenwerking (voorzitter Reinier van Hoffen).

4 Verkiezingen

4.1 Provinciale Statenverkiezingen 2 maart 2011

De resultaten van deze verkiezingen waren vergelijkbaar met die van de TK verkiezingen van 2010. Dat betekent een grote achteruitgang vergeleken met de buitengewoon gunstige uitslag van 2007. In Friesland zijn de drie statenzetels behouden. In alle andere provincies werden één of twee zetels verloren. In Noord-Brabant betekende dit dat de enige zetel in die provincie verloren ging. Bij de coalitieonderhandelingen is de ChristenUnie in twee coalities terecht gekomen. In Overijssel kwam een ChristenUnie-gedeputeerde, met steun van de SGP. In Flevoland kwam een CDA-gedeputeerde met steun van de ChristenUnie.

4.2 Eerste Kamerverkiezingen 23 mei 2011

Op 23 mei werden de Eerste Kamerverkiezingen gehouden. Er konden voor het eerst geen lijstverbindingen worden gedaan. De ChristenUnie en de SGP en aanvankelijk ook het CDA hebben met elkaar gesproken over andere manieren om elkaar als christelijke partijen te helpen bij de verkiezingen. Dit heeft niet tot de gewenste resultaten geleid. Hoewel de ChristenUnie om historische en cijfermatige redenen recht meende te hebben op steun van de SGP, gaf de SGP voorkeur aan steun van de gedoogcoalitie Rutte.

Het resultaat was dat de ChristenUnie twee zetels kreeg en de SGP één zetel. De gedoogcoalitie kreeg 37 zetels, waardoor de SGP als 38ste zetel de gedoogcoalitie in de Eerste Kamer aan een meerderheid kan helpen.

4.3 Herindelingsverkiezingen 23 november 2010

Op 23 november 2010 deed de ChristenUnie mee bij één herindelingsverkiezing, nl in Hollands Kroon, in het Noorden van Noord-Holland. Er werd een zetel behaald.

4.4 Volgende verkiezingen

De waterschapsverkiezingen die voor 2012 gepland waren, zijn uitgesteld. Er wordt gewerkt aan een wetswijziging waardoor de waterschapsverkiezingen mogelijk geen directe maar getrapte verkiezingen worden.

De volgende reguliere verkiezingen zijn in 2014, namelijk Gemeenteraad en Europees Parlement. Verder zijn er meestal jaarlijks herindelingsverkiezingen.

De volgende Tweede Kamerverkiezingen staan op de rol in 2015, maar het is verstandig om altijd voorbereid te zijn op vervroegde verkiezingen.

5 Overige activiteiten

5.1. Opleidingscentrum

De naam Kaderschool is in 2011 veranderd in Opleidingscentrum.

In 2011 heeft de Kaderschool 250 cursisten gehad. In 2010 waren dat er 361, in 2009 waren er 355 cursisten, in 2008 volgden 322 mensen een cursus van de kaderschool.

Het lagere aantal cursisten heeft te maken met de gemeenteraadsverkiezings-cyclus.

De Masterclass christelijk-sociaal denken blijft in een behoefte voorzien. Deze is uitgebreid met een masterclass veelkleurig talent.

5.2. Scouting

Het opsporen en begeleiden van talentvolle mensen binnen de partij is een aangelegen zaak. De wethouderspool is in 2011 een aantal keren gebruikt voor tussentijds ontstane vacatures.

Kandidaat-burgemeesters worden begeleid, als ze zich tenminste kenbaar maken bij de partij, hetgeen helaas niet altijd het geval is.

Binnen het partijbureau is een projectteam Talent gestart met als doel om mensen binnen de ChristenUnie optimaal te begeleiden.

5.3. Doelgroepenbeleid

Om doelgroepen binnen de ChristenUnie beter te bedienen zijn een aantal werkgroep al enkele jaren actief. De werkgroep Inclusief gericht op vrouwen, staat onder leiding van Jetty Boerma. Menno Helmus is voorzitter van de werkgroep evangelischen. De werkgroep multicultureel is na een rustige periode weer actief geworden onder leiding van Eva Mabayoje. De werkgroep Rooms Katholieken is bezig met een studie over politiek relevante verschillen en overeenkomsten tussen de protestantse en RK wortels, wat betreft cultuur en inhoud.

Eind 2011 is een begin gemaakt om de werkgroepen om te zetten in klankbordgroepen. Hiermee wordt aan de ene kant het belang onderstreept om gericht tweezijdig te communiceren met specifieke doelgroepen en aan de andere kant benadrukt dat we één partij zijn waarin geen facties worden ontwikkeld.

5.4. Ondernemersplatform

Er is een landelijk ondernemersplatform gestart van christen-ondernemers. Deze komen een tweetal keer per jaar bij elkaar om te spreken over de relatie politiek-ondernemen-christen zijn en om elkaar te ontmoeten. Het platform bestaat uit een dertigtal ondernemers.

5.5 Internationale samenwerking

European Christian Political Movement (ECPM)

De ChristenUnie is lid van de ECPM, een organisatie waarin Europese christelijke partijen en volksvertegenwoordigers zich verenigen. In februari 2010 heeft deze beweging de officiële status van partij gekregen en daarmee ook Europese subsidie.

De secretariaatsfunctie van de ECPM is na een zog. tender-procedure toevertrouwd aan het partijbureau van de ChristenUnie.

ChristenUnie

European Christian Political Foundation (ECPF)

Europese politieke partijen hebben ook het recht om een eigen wetenschappelijke stichting op te richten. Het ECPM heeft dat gedaan en in 2011 is er subsidie voor verkregen. De ECPF organiseert Europa-breed congressen en verzorgt publicaties op het gebied van christelijke politiek.

De secretariaatsfunctie van de ECPF is na een zog. tender-procedure toevertrouwd aan het partijbureau van de ChristenUnie.

Nederlands Instituut voor Meerprijen Democratie (NIMD)

De ChristenUnie participeerde lange tijd in het NIMD door middel van het werk van een eigen partijcoördinator, de heer Frans Visscher. Verder is de ChristenUnie vertegenwoordigd in het bestuur van de NIMD door de heer Ruud van Eijle en in de adviesraad door de heer Bert Groen.

De NIMD heeft een grondige wijziging ondergaan. Dit betekende o.a. dat de partijcoördinatoren zijn afgeschaft.

Foundation for International Christian Democratic Development (FICDD)

In 2008 heeft de ChristenUnie de FICDD opgericht; een stichting ter bevordering van christelijke politiek in met name jonge, zich ontwikkelend democratieën. De besteding van de MATRA-gelden vindt ook plaats binnen deze organisatie.

Daarnaast is ondersteuning gegeven aan politieke of maatschappelijke organisaties, die aan de ChristenUnie verwant zijn, in Suriname, Curaçao, Bonaire, verschillende Midden-Amerikaanse landen en Haïti.

Het ziet er naar uit dat MATRA in 2012 uitgebreid gaat worden naar Noord-Afrika.

5.6. Financiën

Het jaar 2011 was financieel gezien een goed jaar. Het geheel van Baten en Lasten is uitgekomen op een positief resultaat van € 134.363.

Dit resultaat is als volgt verwerkt:

Toevoeging algemene reserve	€	5.050
Toevoeging bestemmingreserve personeel	€	9.203
Ottrekking bestemmingsreserve Opleiding	€	-5.000
Toevoeging bestemmingsreserve verkiezingen	€	125.110
	€	<u>134.363</u>

De bestemmingsreserve personeel is op het gewenste niveau gebracht evenals de bestemmingsreserve verkiezingen. De ChristenUnie is een gezonde vereniging en beschikt over een goede reservebasis voor eventuele verkiezingen.

5.6 Gebed

De ChristenUnie is een partij van het motto *Ora et labora*, bid en werk. Door middel van reguliere (digitale) gebedsbrieven, maar ook door incidentele oproepen tot gebed en door het organiseren van gebedsbijeenkomsten voor verkiezingen heeft het bestuur hier in 2011 aandacht voor gevraagd. De heer Frans de Lange fungeert als landelijke stimulator van het gebed binnen de partij. Ook participeert de ChristenUnie in de landelijke gebedsdag.

6 Vooruitblik naar 2012

Punten die in 2012 de bijzondere aandacht van het Landelijk Bestuur zullen vragen zijn o.a. de volgende:

- Bemensing Landelijk Bestuur
- Permanent voorbereid zijn op mogelijke TK verkiezingen
- Wijziging bestuursstructuur
- Onderzoek naar structuur van verenigingspartij versus ledenpartij
- Herziening van kerndocumenten
- Samenwerking bij komende Europese Parlementsverkiezingen